

4 CENTESIMI

4 PARE

4 HELLER

Predbrojba za Monarhi ju
(izlazi 4 K za 3 mjeseca.
Pojedinačni broj 4 pare.

Abbonamento per la
Monarchia: Corona 4
per 3 mesi. Un singolo
numero 4 cent.

Abbonament für die
Monarchie vierteljährig
4 K, einzelne Nummer
4 Heller.

OMNIBUS

Izlazi svaki utorak, četvrtak i
subotu u 3 ure po podne.

Erscheint jeden Dienstag, Do-
nerstag u. Samstag um 3 nachm.

Erscheint jeden Dienstag, Do-
nerstag u. Samstag um 3 nachm.

Za svrhu: ojačati a
Malom oklađanju* plaća
se za svaki broj 2 pare.
Najmanje pristojba 30 p.

Per le inserzioni d'avvisi
nel «Notiziario d'affari»
si paga per ogni parola
2 cent. Tassa minimale
30 centesimi.

Jedes Wort im «Kleinen
Anzeiger» kostet 2 h.
Die mindeste Taxe 30 h

Uprava i uredništvo — Amministrazione e redazione — Administration und Redaktion — Tiskara LAGINJA i dr. PULA — Via Giffa br. 1.

BRZOJAVKE.

BEČ, 4. — Zastupnička kuća prihva-
tila je jednoglasno prešni predlog proti
pruskim pristojbama na rijeci Labi za
austrijsku robu.

BEČ, 4. — Stanje načelnika Luigera
nepromijenjeno. Čuti se neizmjerio slab,
ali je posve pri sebi.

JUNEAU-ALASKA, 4. — Ovdje su
poginula 23 radnika a ranjenih je povrh
toga mnogo od eksplozije u rudokopu
Tonadwell.

Političke vijesti

Sporazum s Rusijom.

Svaki čas lete vijesti po novinama o
dogovoru naše države s Rusijom, osobito
gleda balkanskim zemljama. Jedni su gla-
sari, da od sporazuma ne bude ništa, a
drugi, da je sporazum gotov. Bit će istina
po srijedi, to jest: niti su se dogovori
razbili, niti su potpuno i na zadovoljstvo
obih strana dovršeni. Teški su to posli,
pak treba, da i vremena proteče, dok bude
komu dogovorima. Jer jedno i drugo
strani teško je reći: nije ništa, pak ajdmo
svak sebi, a dok obe reku: dobro je i
svaka je među nama mirna, još ćemo
čekati.

Turska i Bugarska.

Puškaranja, o kojem smo pisali u po-
slijednjem broju našeg lista, prestalo je
doduše, ali nemože se reći, da je trajno
mira među te dvije države. Bugarska,
pomladjena i jaka, imajuća vrlo bistar i
domoljuban i marljiv narod, baca oko na
Makedoniju, veliku krajinu, onako između
Bugarske, Albanije i Grčke, bogatu na
svakom daru Božjem, zemlju u kojoj sta-
nuje mnogo Bugara i za koju je već
mnogi Bugari krvcu svoju dao. A Tur-
ska neda Makedoniju iz ljepe, jer bi dala
oko iz glave. Prije ili kasnije zakvčiti će
se i bit će tamo boja žestokoga.

Govore, da je ruski Car odlučio Bu-
garima darovati cijelu jednu flotu i to
jedno osam većih i manjih ratnih brodova.
Dok se o tom daju govori, Turska sa
svje strane popravila ratne brodove i
kupuje nove, da ju nebi Bugarska i Grčka
našle na moru nepripravnu.

Srbija.

Srpski kralj Petar Karagorgjević još
se nije sprijateljio sa drugimi kraljevima
toliko, da bi on mogao u posjete komu od
njih, ili tko od njih k njemu. Okružene
glave drže ga se daleko, jer se računa,
da je ono neke godine ubijen kralj Alek-
sandar Obrenović i žena mu Draga, baš
na izravni poticaj Petrov, komu se je
htjelo prestolja, pak drugi kraljevi raču-
naju, da je na njemu one krvi, ako mu
se baš i nisu reke otmčile o krv Šašinu
ni Draginu.

Nego i takove se stvari zaboravljaju, i
računa se, da što je bilo, bilo je, i da
bi bez onog pokolja, daleko većeg zla i
klanja bilo u Srbiji, koja je pod Petrom
ipak dosta mirna.

Prvi, da će halaliti sve ruski Car i da
će primiti u pohode Petra već možda do
mjesec dana.

Srbija bi rado Sandžak, to je onu
krajinu, što se kao klin proteže između
Bosne i Hercegovine i Crne Gore, pak
ide dolje do Kosova polja.

Turska nebi ni toga dala bez rata, pak
Srbija gleda, kako bi na drugi način do-
šla do one pokrajine. Ona bi rado, da se
a Turskom pogodi neka bi joj Turska
dala sandžak tobože pod zakup za sto
godina, a Srbija da joj plati, što se nađe
pravo. To je, koliko reći: Sandžak bi bio
za uvijek srpski.

Italija.

Kraljevstvo talijansko prilično miruje,
samo se sad u ovom, sad u onom gradu
pojavi koji irendetovac, pak više po ka-
zalitima na našu državu, koja da drži još
pod silu «talijanske» zemlje, u koje ti
irendetovci računaju i Goricu, Trst, Istru
i Dalmaciju, pak dobar dio Tirola.

Inače valja reći istinu, talijanski parla-
ment raspravlja domaće svoje stvari i
pametniji ljudi po Italiji gledaju, kako bi
očuvali i ojačali ono što imaju.

Dalaj-Lama.

Jeste li čuli kada to ime? Tako se zove
poglavica zemlje Tibeta vrlo prostrane,
većinom mrle i malo komu Evropejcu
znane. Tibet se proteže preko Indije iza
gora Himalajskih do Sibirije i prema Kini.
Kinesko ga carstvo drži nekako sebi po-
dložnim, vlast je po Tibetskoj zemlji u ru-
kama svećenika njihove poganske vjere,
a na čelu im je Dalaj-Lama, to kao
da rečeš: veliki svećenik.

Sadašnji Dalaj-Lama otišao je iz svoje
zemlje i dao se u Indiju. Kažu da zato,
jer neće da trpi vrhovnoga gospodara
Kine. Govore, da je prije odlaska poslao
po vjernim rukama ruskom Caru obilna
pisma, koja da su veleznamenita i da će
stignuti u Petrograd nekako do dva čedna.
Moguće je, da je ponudio neka Rusija
prime pod svoje krilo i Tibet, kad je već
dodje njega pod njezinom moćnom zaštitom
velikih država.

Francuska država.

Oporavlja se od velikih nevolja, koje
su jednom dijelu države i samomu glav-
nom gradu Parizu nanesele silne poplave.
Tamo je velikoga bogatstva i marljivosti
u narodu, pak je nade, da će Francuska
brzo izliječiti svoje rane. Daj Bože, jer
francuski narod dosta ljubi nas Slavene i
kamogod dođe, nosi blagoslov i napredak.

Španjolska.

Gradi ratne brodove, koje je ono pred
više godina za kubanskoga rata bila igu-
bila skoro do jednoga. Nastoji također,
da se škola podrži, kako je već kod
nas i druguda.

Austrija.

Ministar vanjskih poslova povratio se
iz je Njemačke. Njegove novine i one
njemačkoga kancelara u Berlinu javljaju
sporazumno, da su glede vanjske politike
obe države jedne misli i da žele uzdržati
mir.

Carevinsko vijeće u Beču dozvolilo je
novake, kako je vladala želja. Dogodio se
je, kako smo pisali posljednju subotu.
Proti slavenoskoj je d o t i, njemački želci
zastupnici udružili su se u onu svoju je-
dnost, njemački Verband. Vlada je
predložila proračun za ovu godinu. O

promjeni ministarstva još se ne zna ništa
stalna, i kako bi rekli: položaj nije ni
malo bistar. Uz proračun predložila je
vlada i novi zakon o porezu na vino,
o kojem ćemo posebiće govoriti, neka
narod znađe bistro, o čem se radi.

Naša eskadra u Bar.

Prošli utorak doplovalo je pet brodova
naše ratne mornarice u Bar (Antivari).
To je morskala luka na dno Crne Gore i
sada posve njezina, jer je naša država,
kad je ono prošle godine na trajno pri-
poila sebi Bosnu i Hercegovinu, odu-
pila od svake pravice, što je do onda
vršila nad barskom lukom. Do lani naime
nije ničija vojna mornarica smjela u Bar,
nego samo mali brodovi naše mornarice
i naš je čovjek tamo bio, recimo, lučki
kapetan. A od lani smiju doći tamo i
naši i drugi.

Tu našu eskadru, što je utorak pala
pod Bar sačinjavaju tri velike ladje »Nad-
vojvode Karlo, Friedrich i Ferdi-
nand Max, pak manji Rijeka i Či-
koš. Zapovjednik cijele eskadre je kon-
treadmiral Anton Haus, koga kažu izvrsnog
admirala.

Crogorci da su naše lijepo dočekali.
Knez da je poslao na pozdrave tri svoje
vojvode. A od našega štaba mornarice
podao se je na Cetinje knezu Nikoli na
pozdrave admiral i više njegovih povelje-
častnika. Crogorci su palili kresove po
planinama i pozdravljali naše sa gromkim
»Živio«. Neka Bog da dobro i krv nije
voda.

Knez Nikola brzojavio je tom prilikom
srdačno brzojavku u Beč našem Vladaru,
a Njegovo Veličanstvo odgovorilo mu je
brzojavno isto tako srdačno.

Hrvatske zemlje.

U Hrvatskoj (Banovini) pomiruje se
sve više s novim banom Tomasićem onaj
dio oporbe, koj se naziva hrvatsko-srpska
koalicija. Sabor da će biti sazvan već za
18 ovog mjeseca u Zagreb. Prošlog i ovog
čedna bili su u Zagrebu izbori za jedan
dio gradskih vijećnika. Pobjeđila je zdu-
žena oporba (osim Frankovaca) sa veli-
kom većinom nad mađjaronima za 18 vije-
ćnika, dočim su mađjaroni dobili sama
tri. Za dalnjih pet vijećnika bili su prek-
jučer i jučer uti izbori, te su prekjueh
izabrana četvorica od združene oporbe.

Bosna i Hercegovina. Prošlu
nedjelju 27. februara proglasio je u Sara-
jevu poglavar zemlje Varesani novi
ustav za Bosnu i Hercegovinu pred vi-
šim duhovnim i svjetovnim dostojanstve-
nici. Istodobno se je to proglasilo tako-
djer u Mostaru glavnom gradu Hercego-
vine. Osobitoj dojm u puku nije bilo
nikakova. Nije čemu plakati, ni smijati
se. Ti novi zakoni nose, da će zemlja
imati svoj posebni sabor i kako će se
baviti saborski izbori. Pak je zakon, da
se ljudi mogu slobodno sastajati i dru-
žiti i da je štampa slobodna, ali »sve
u granicama zakona« to jest: ako i dokle
dopusti vlada i policija. Sabor će moći
raspravljati i odlučivati dođuše o većim
stvarima, nego li naši pokrajinski sabori,
ali takove odluke neće kralj potvrditi, dok
ih dogovorno ne odobri bečka i peštanska
vlada. Dakle, zakona za domaće stvari

bosanske neće biti, dok se o svakom ne-
bude sporazumio Njemač i Mađjar. A oni
se spiru kao nespareni volovi u jarmu.
Zato se može već sada utvrditi, da od
toga ustava ne bude sreće za narod i
da će ga se morati mjenjati na bolje.

I u tom je novi dokaz, da za hrvatski
puk (mi recimo i za srpski) ne bude sreće,
dok ne bude njegove zakone stvarao je-
dan općeniti hrvatski sabor, u čije posle
se ne bude imao mješati ni Njemač ni
Mađjar, nego samo Njegovo Veličanstvo
zakoniti Cesar i Kralj.

Nijemci to znaju i toga se boje.

Dokaz neki Dobernig, zastupnik iz
Koruške u Beču, ljut Nijemac, prema
rođen od slovenskih roditelja. Slovenski
zastupnik Grafenauer učinio je ovih
dana u zastupničkoj kući u Beču prešan
predlog, neka se raspravlja o zapostavlja-
nju slovenskog jezika u Koruškoj, naročito
na željeznici. Dobernig je govorio »brane-
neć Nijemce, pak je pri tom spomenuo,
kako Hrvati i Slovenci hoće da se uje-
dine u jedno kraljevstvo, gdje bi bili svi
skupa, kako ono pjesma pjeva: U kolu
su svi Hrvati od stare države: stare slave
dični svati Like i Krbove; Kranjci,
Štajer, Korošanci i Slavonija,
Bosna, Srbiji, Istrijanci i Dal-
macija. I govorio je Dobernig da oni,
Nijemci neće dopustiti, jer da onda nebi
mogli gospodovati na ovom moru!

Ali Dobernigu moj, to i Bog zna, da
su ove zemlje naša domovina i da naš
Cesar i Kralj (onaj iz Beča, ne iz Ber-
lina!) može nas sve ujediniti, da budemo
jači za se i za njega. To se je moglo
učiniti već barem za Bosnu i Banovinu,
mjesto ovog pustog »ustava«, koji Bo-
suoj neće donijeti nikakve prave koristi!

VIJESTI.

Hrvatsko kazalište.

Sutra u nedjelju predstavljat će se »Ra-
dosti svoga doma«, liepa igra, koju su
nam naši dilemtanti već s uspjehom pri-
kazali, a obćinstvo se vrlo svidjela. Sve
uloge u sutrašnjem komadu igrati će same
vrstne sile, kao gosp. Veselinović, gđja.
Prugovečka, g. i gđja. Gradiš, gg. Kraleč,
Crnković i, izdajemo jednu tajnu prije
vremena, g. Križ, po čemu smo sjegnuli,
da ćemo sutra na večer u našem kaza-
lištu liepo sprovesti večer.

Drugu nedjelju dne 13. marča t. g.
gostovat će u našem kazalištu g. Grgica
Lesić, izvrstan komik i član slov. dramat.
društva u Trstu, i to u komediji »Šar-
leovo diete« ili »Barnumovo čudo«.

Škola u Jadreškim.

Za sutra (nedjelju 6. marča) u deset
ura jutro određena je napokon komitaja
na licu mjesta u selu Jadreški za usta-
novljenje pučke škole hrvatskim to jest
našim jezikom za ono selo.

Isprva je bilo rečeno za deset ura,
ali je promijenjeno za deset ura jutro i
na to upozorjeno roditelje u Jadreškim,
koji imaju djece za školu.

Zabava od četvrtka.

»Dalmatinski Skup« priredio je prošli
četvrtak u velikoj dvorani Narod. Doma

u Puli lijepu zabavu. Igrala je vojnička glazba. Koncerti od obavili su: gospođica *Gisela Skracimova*, našem općinstvu jur pozna i mladi *Alaïche Atacevich*. Prva je zamjerno vještinom odigrala dva komada klasične glazbe na glasoviru, a drugi, kojeg je pratila sestra gospođica Antonieta, pokazao se je guslar prvog reda. Općinstvo je obišlo poslušano hvalom obje gospođice i mladog gospođina. Bilo je i tombole i druge zabave do u rane ure. Steta, što se ovog puta nije odazvao pozivu na tu zabavu onako velik broj naših ljudi, kako smo druge pute vidjeli, da je okupljao naš domoljubni »Dalmatski Skup«. Možda je iz onolikih menopustih zabava ova bila malno preuranjena. Drugi put neka bude i u tom pogledu bolji uspjeh!

Gospodarska Sveza za Istru.

Danas donasmo obračun njezin za god. 1909. i poziv na glavnu skupštinu za četvrtak 10. marča.

Nadvojvoda Fran Ferdinand na Brionima.

Prejasi nasljednik prestolja i njegova, hvala Bogu, dosta brojna obitelj, nahode se dobro na Brionima kod Pule.

Nadvojvoda obilazi ladjami razne krajeve na obali, što mu je dobro za zdravlje, i za proučavanje jednog dijela njegove buduće države.

Ovog tjedna bio je ovdje njemu na poklone knez Hohenlohe, namjestnik Trsta i Primorja, kojega nadvojvoda liepo pazi. Bio je objed, na koj su bili pozvani predstavnici vojnih vlasti u Puli.

† Alojzij Dejak.

Prekinoio umro je nakon podulje bolesti ovdje u Puli Alojzij Dejak, rođen u Trstu, starinom Slovenac iz Senožešta u Kranjskoj. Bio je veliki trgovac, poznat pod firmom Luigi Dejak. Prestavio se je čovjek od 54. godini svoj: dobe. Čovjek je bio vrlo marljiv, pače neumoran u nastojanju svojih poslova. U narodnom pogledu žilibože pristajao je uz vladajuću talijansku stranku, pak mu je čeršanji »Giornaleto« pjeva za to veliku hvalu. Ima sa svoje strane i zašto, jer da su pred dvadesetak godina naši Dejaki, Skracini, Vratovići, Cuzzi, Matijasevići i toliko drugi tvrdo ustali za hrvatsku stranu, danas bi i Timeus bio na p. Hrvat. A da je blagopokojni Mate Kocić pustio onaj svoj silni imetak svome narodu, što ga je dao u ruke municipiju Puljskom, bili bi se odgojili hrvatski naučnici, mjesto talijanskih. Ali prostimo na grobu, vremena su bila takova. Sada ide i u tom pogledu na bolje.

Glavna skupština podružnice Družbe.

Prošle nedjelje po podne držala je ovdješnja podružnica Družbe glavnu godišnju skupštinu. Iz izvještaja tajnika i blagajnika razabiremo, da je bilo prihoda K 3584.37, a razhoda 1038.17. U stavci prihoda opažamo, da je premalo unišilo od članarine t. j. K 181.—, po čemu bi izlazilo, da je naša podružnica imala u prošlog godini 90 članova, koji uplatiše po 2 krune. Ako je tomu tako, onda je to vrlo žalostno po nas. Po pravilima podružnice članovi se u pogledu članarine dijele u tri razreda i to: oni, koji plaćaju 40 para na godinu, i K i 2 K. Radi toga pozivljemo sve Slavene u Puli, da se svi, svaki prema svom imućstvu, upišu u Družbinu Podružnicu, što će učiniti najlakše, ako se najave kod blagajnika podružnice g. Stihovića u Istarskoj Posupljnici i njemu uplate članarinu, na što će im dati odnosnu iskaznicu.

Na toj skupštini izabran je ovaj: novi odbor: predsjednik Dr. Milčić, zamjenika

gdja. Marija Mardešić; tajnik Dr. Ivan Antoničić, zamjenika gdja. Ivka Šostarko; blagajnik Josip Stihović, zamjenika gdja. Stana Luginja.

Luegerova bolest.

Pisali smo već pred osam dana o tom. Već se je onda računalo, da će od časa do časa poći Bogu na istinu, ali dogodilo se je obratno. Još je živ, nego silno slab i reć bi, da ni sam ne vjeruje, da bi mogao ozdraviti, a to je najgore.

Cesarski dvor ponudio je, da će mu prvi kraljev kuhar pripraviti neku sećnu juhu, kakovu pije njegovo Veličanstvo, ali su liječnici zahvalili, jer je bički narodnik tako slab, da samo kadikad može poskrnuti neku pripravu od ocijeđenog mesnog soka u ledu. Po bačkim se crkvama ljudi mole Bogu, da jim uzdrži na životu miljenika i množice dolaze pred gradsku palaču, da čuju svako malo glavo, kako je njihovom Luegeru.

Čudnovat postupak.

Prošle sedmice razdijelila je uprava e. i k. kopno vodogradnjeg ureda mornarike radnicima, koji su kod nje uposljeni »Službovni red«, kojega se moraju držati i koji je davno u kriptosti kod tog ureda. To je sasvim u redu. Dapače po samom tom službovnom redu isti bi se morao dati radnicima odmah, netim stupe u radnju kod tog ureda. Druga je stvar, koja nam se čini čudna, dapače protiv koje moramo prosvjedovati, a to je, da je Uprava ureda dala radnicima istodobno sa »Službovnim redom« i potvrđnicu, njemački tiskanu, koju su radnici imali do sutra podpisati i povratiti pod pritnjom odpušta.

U prvom redu moramo odlučno ustati protiv toga, da se radnicima daju podpisati potvrde, a da ne znadu što potpisuju, budući sastavljene u jeziku, kojega ne razumiju.

U drugom redu je čudno od Uprave kopno vodogradnjeg ureda, da traži od radnika, koji su slabo vješti čitanju, dapače većinom ne znadu čitati, da moraju kroz jednu večer, da pročitaju knjižicu od 18 stranica, da ju razumiju tako, da se mogu izjaviti, da prihvajuju njezine ustanove (Tako je naime potvrđnica glasila).

Čudan je taj postupak, budući je skoro isključeno, da su radnici mogli knjižicu pročitati i tačno razumjeti kroz jednu večer, budući je ista pisana birokratskim stilom, koji je i za vještijeg pismu težak. Drugo, jer nijesu za to imali dovoljno vremena.

Iznesimo taj slučaj, da upozorimo nadležne faktore, da taj postupak nije u redu, i da provide, da se ne ponovi.

Hrvatski jezik u Kotarskoj bolesničkoj blagajni.

Social-demokrati govore da su »internacionalni«, pripovijedaju da stoje na programu po kojem se mora poštivati jezik svakog naroda, dapače svaki narod poslužiti u njegovom jeziku. Kažu da se nacionalno pitanje može riješiti samo po njihovom programu, koji daje pravo svakom narodu na njegov opstanak itd.

Čovjek ne poznavajući jih mislio bi, ta to su najjednostavniji ljudi, to je najbolja stranka. No koja razlika njihovog »programa« od njihovih djela, od njihovog postupka.

Njihov postupak po Primorju svugdje i uvijek ide u prilog jačega, ide na štetu našeg naroda a u korist njegovih neprijatelja.

Da to nije samo tako rečeno, dokazuje i njihov najnoviji postupak u Kotarskoj bolesničkoj blagajni.

Do sada su u toj blagajni, koja broji na tisuće naših ljudi, bile razne tiskanice u tri jezika, tako da kad bi član platio

barem bi znao zašto plaća, dotično kad bi od blagajne dobio koji spis, znao bi što mu u njemu stoji. No to je bilo do sada. I tako je radio dapače talijanski direktor.

No sada je to drugčije. Odkad su došli na upravu social-demokrati, ne kao takvi, već kao predstavnici internacionalno organiziranog radništva, jer su pod tom firmom dobili borbu i obećavali isključenje iz uprave svakog stranstva, od tada su sve tiskanice isključivo talijanske.

Dakle ono, što se nije usudio da provede ni talijanski upravitelj bolesničke blagajne, to su proveli internacionalni social-demokrati odobrenjem jugoslavenskih socialista Jelčića i drugova.

I onda će reći, da i oni brane pravo našeg jezika. Da brane ga na taj način da ga u sporazumu sa svojim drugovima internacionalcima gone i odanle, odakle ga se nijesu u udili goniti ni najzagrčniji Talijani.

Protiv takovom postupku moramo najodlučnije ustati i zahtijevati, da ustanova u koju smo prisiljeni da uplaćujemo, pošta naš jezik i dađe mu dostojno uvaženje.

Kad plaćamo, treba barem da znamo zašto plaćamo. Kjejakva izvinjavanja tu ne koriste. Već zahtijevamo, da blagajna postupa s nama ravnopravno i u jezičnom pogledu sa drugom narodnošću ovog grada. Dok ta blagajna broji na tisuće svojih članova našeg jezika, dotle je dužna i poštivati jezik tih svojih članova.

Radi toga pozivamo sve naše ljude, da ne plaćaju u Kotarsku bolesničku blagajnu sve dotle dok im ista ne izdađe hrvatski pisane pozive i potvrde isplate.

Na taj način ćemo jedino prisiliti upravu da pošta naš jezik.

Što se pak tiče postupka socialista, to nam je drago, da su doprinijeli novi dokaz našem narodu o poštivanju njegovih prava a naši jugoslavenci specialno, kako oni zaštićuju naš jezik.

PARTE ITALIANA.

NOTIZIE.

Un mecenate.

E morto giorni fa, u Verd nella Carniola, l'industriale Dragotin Kotnik. Aveva appena 34 anni. Era uomo assai intelligente, attissimo nell'attendere ai propri affari, fervido patriota sloveno. La prova di tutto ciò è la vistosa sostanza abbandonata dal Kotnik e la disposizione sua di ultima volontà.

Il benemerito lasciò tutta la sua facoltà all'associazione scolastica Cirillo-Metodio di Lubiana.

Sono mezzo milione di corone! La nazione, che ha tali figli, per quanto piccola sia, non ha da temere i nemici, anche se questi sono in oggi ancora potenti.

Pace all'anima del mecenate e sia esempio perenne di virtù civile ai propri connazionali!

Dalla Camera dei deputati.

A Vienna le discussioni procedono abbastanza calme.

A progetto di legge sul contingente militare, com'era a prevedersi, non vi fu opposizione. Invece è certo, che alla pertrazione del bilancio preventivo non l'andrà tanto liscia. Anche sul progetto di legge riguardo l'imposta sul vino, i deputati dei paesi vinicoli avranno certamente delle forti ragioni da opporre. In specie noi dell'Istria non sappiamo la ragione, per la

quale veniamo trattati peggio di quello che la Dalmazia, mentre la crisi del commercio del vino da noi è molto più forte che in Dalmazia.

A quei altri.....

Buttemole come che le vien.

Un a: El »Giornaleto« un giorno disse corni e crose contro il Governo, e un altro giorno el piansi, che se non ghe sarà aiuto de Vienna, el povero comun de Pola non potrà far niente de ben. E sempre el għa in bocca sta benedetta italianità, come che anca i croati no i saria gente battezzada.

Se ghe s'è un per de impiegati slavi de più che italiani, s'è cosia giusta, perchè el slavo, che vien qua, chi meo chi pezo, ognidun conossi tre lingue e servi el popolo a modo. Ma al »Giornaleto« stà roba non ghe stà ben. Lu el voria, che anca l'ultimo inserviente postal el parlì l'italian proprio come che parlava el defunto Dante. Ma questo no se pol pretendere. Bista, mi diria, che anche un Cragnolin el se faza comprender da quei che a Pola parla italian. E tanto ghe ne sà tutti. Invece ghe s'è impiegati e inservienti italiani, che no i sà slavo. Oppur no i vol saver. La prima cosia s'è mal, la seconda ancora pezo! L'italianità no se conserva miga con odio contro tutti i altri e col sforzar fioi de genitori slavi, che i venga in scola italiana. Dunque mi diria, che de ste buzzre el »Giornaleto« potria far de meno.

Due, l se ga messo in testa proprio de dir mal de Dio de la Posta. Perché? Ecco ve lo spiego: A la Posta ghe s'è, per denari e per lettere raccomandate, ricevute de due sorte. Una indove se s'è stampada la ricevuta solo in tedesco e in italian, poi ghe s'è altre ricevute, che s'è scritte in tutte tre lingue, vol dir in tedesco, in italian e in croato.

Cotrò la scritta tedesca el »Giornaleto« non disi niente, perchè no għa coraggio, perchè el tedesco oramai s'è forte anche a Pola; ma che solo a Pola! El tedesco se fa avanti anca a Rovigno e a Parenzo e a Portorose. E se andrà cossì avanti, coll'aiuto dei patrioti de via Sergia i ne magnarà tutti. Dunque sti gran patrioti i prenda la ricevuta tedesca-italiana senza rabbiare niente affatto.

Invece, se un povero impiegato el ghe scrivi a qualche sbarazzin una ricevuta, el ghe s'è stampada in tutte tre lingue, el ghe salta sù come un con, perchè, disi el sbarazzin, el s'è stà offeso nella sua italianità, perchè arente al tedesco e italian ghe se anca quelle de tre parole de croato.

Non sò, se ghe rideria, o ghe pianseria de un tal patriotismo! El se troppo piccola cossa per far nè rider, nè pianser.

E cossa gavarìa da dir quei poveri cadetti de Valdeffio, che no i ghe ne sà maledetta una de italian, quando i rezervi a centenera de rezerve italiane?

Dunque per farla finida, mi diria cossì: Invece che martorizar i poveri impiegati e anca le impiegate postali de dover zercar adesso una, adesso un'altra stampiglia, e dal momento, che a Pola ghe s'è a migliaia de popolo che parla ognidun la sua lingua, chi italian, chi croato, chi tedesco, perchè no darghe a tutti solo rezerve stampade in tutte tre lingue assieme. No le costa niente de più e ghe ne s'è pieni scabellini; l'italianità de Pola soffriria meno de quel che (scusè me del termine) quando un gatto dà una sprusnada a qualche piera antica la rente el Municipio.

Vlastnik i izdavač: Tiskara LAGINJA i DR
Odgovorni urednik: Jerko Mahala.

Dojdući broj »Omnibusa« izaiće u subotu 12. marča.

POZIV

na glavnu skupštinu Gospodarske
Sveze za Istru, koja će biti u četvrtak
10. marča 1910. od 10 ura napred, u
velikoj dvorani „Narodnog Doma“ u Puli.

RASPORED:

1. Priopćenja;
2. Izvješće o djelovanju Sveze u god. 1909.;
3. Rasprava i odluka glede obračuna za
god. 1909 i glede porabe čistog dobitka;
4. Izbor jednog člana upravnog, eventualno
i jednog člana nadzornog odbora;
5. Rasprava o hrvatsko-slovenskom zadru-
žništvu Istre u opće i o drugim pitanjima,
koja bi pojedinci zametnuli.

Opaska. — Svaku začlanjenu zadrugu može
zastupati njezin predsjednik (načelnik, upra-
vitelj) i bez posebnog ovlaštenja. Ako ju
ima zastupati drugi, treba mu pismena le-
gitimacija. Jednu zadrugu može legitimacijom
zastupati i član druge zadruge. Samo takvi
mogu valjano glasovati.
Nadalje može prisustvovati skupštini Sveze
svaki član budi koje u njoj začlanjene za-
druge, te raspravljati i savjetovati, ali neima
prava glasa.

Obračun za 1909., pregledan od nadzornog
odbora i revizora, na ogled je svakomu u ure-
dovno doba Svezine pisarne („Narodni Dom“,
1. kat desno).

PULA, 28. februara 1910.

Upravni odbor.

San. 63/13-09.

Raspis natječaja.

Otvara se natječaj za mjesto liečnika iz
fondacije Schmelzer za liečenje ubozih ho-
leističara poreznih občina Lovran, Sv.
Francišk, Opric i Tulisevica sa sjelom u
Lovranu.

S tim mjestom spojena je godišnja
plaća od 3200 kruna, izplativa kod c. k.
poreznog ureda u Voloskom u mjesečnih
predplatnih obrocima.

Natjecatelji imaju dokazati da posje-
duju:

- a) diplomu doktora medicine, kirurgije
i primalja, odnosno sveobće medicine.
- b) austrijsko državljanstvo.
- c) ovlaštenje vršiti liečničku praksu u
zemljama zastopanim u carevinskom vieću.
- d) poznavanje jezika, koji se na Lovran-
šćini govore.

Ovakvo obložene molbe, sadržavajuće ta-
kodjer izjavu natjecatelja, da primaju
uvjete, propisane u zakladnom listu, imaju
se u roku četirih tjedna, brojeći od dneva
prve uvrstabe ovog oglasa u službenom
listu „Osservatore Triestino“ — predložiti
podpisanomu c. k. kotarskomu glavarstvu.
Imenovani liečnik neće imati prava na
mirovinu i neće moći zapustiti rečeno
mjesto prije nego li istече trogodište.
Drugi uvjeti propisani u zakladnom listu
razvidni su u ovdješnjem uredu i kod ob-
čine Lovran.

VOLOSKO, 20. II. 1910.

C. kr. Poglavarstvo.

Obračun Gospodarske Sveze za Istru u Puli

za godinu 1909.

Začlanjenih zadrugara bilo je koncem 1908.	53
Pristupilo ih je tekom 1909.	19
Stanje koncem 1909.	72
Zadružnih dijelova bilo je koncem 1908.	57
Priraslilo ih je tekom 1909.	19
Stanje koncem 1909.	76

Od toga uplaćenih 57 sa 5700 kruna, t. j. do konca 1908., 39 sa K	3.900'—
a tekom 1909., 18 sa	1.800'—
K	5.700'—

STANJE POJEDINIH RAČUNA.

I. Račun blagajne:

Gotovina 1. I. 1909.	K	556.26
Primljeni tekom 1909.		447.453'69
Skupa	K	448.009'95
Izdano tekom 1909.		447.860'29
Gotovina 31. XII. 1909.	K	149'66

II. Račun zadružnih dijelova:

Bilo ih je 1. I. 1909.	K	3.900'—
Uplaćeno ih je tekom 1909.		1.800'—
Stanje 31. XII. 1909.	K	5.700'—

III. Račun uložaka:

Stanje 1. I. 1909. (od nas uloženo)	K	27.135'33
Uložili smo tekom 1909.: Od blagajne	K	220.759'45
Od uložka na uložak		16.000'—
Skupa	K	236.759'45
Digili smo tekom 1909.: Za blagajnu	K	224.975'52
Od uložka na uložak		16.000'—
Imamo uložnog novca 31. XII. 1909.	K	240.975'52
		22.910'26

IV. Račun za razne: (Dužnici i vjerovnici.)

Stanje 1. I. 1909. Imali smo dati	K	23.009'59
Primili smo tekom 1909.: Od blagajne	K	209.574'43
Na otpise ide		339'51
Skupa	K	209.913'94
Dali smo tekom 1909.: Blagajni	K	216.522'02
Otpisi		339'51
Ostaje na naš teret 31. XII. 1909.	K	216.861'53
		16.062'—

To su skoro posve prinosi države i pokrajine, jur odlučeni za razne krajeve, a još ne
doznačeni tekom 1909. Inače je od pravih naših dugova u tom iznosu neznatna svota prema
Zadr. Zvezi u Ljubljani za prinos do uključivo 30. VI. 1909. i predsjedniku u dobro upisana
renumeracija za 1907.

V. Račun inventara:

Stanje 1. I. 1909.	K	134'57
Nabavljeno tekom 1909.		24'—
Skupa	K	155'57
Otpisano 50% svega		77'79
Stanje 31. XII. 1909.	K	77'78

VI. Račun Gubitka — Dobitka:

(Vidi posebni izkaz)		
Stanje 1. I. 1909.	K	913'57
Primili tekom 1909.		11.103'74
Skupa	K	12.017'31
Izdali smo tekom 1909. i odbili		10.632'61
Stanje 31. XII. 1909. (Dobitak)	K	1.384'70

Imetak (Aktiva).

BILANCA.

Dug (Passiva).

Slavka	S T V A R		IZNOS		Slavka	S T V A R		IZNOS	
			K	h				K	h
1.	Blagajna		149	66	1.	Zadružni dijelovi		5.700	—
2.	Uložci		22.910	26	2.	Za razne (vjerovnici, sa opaskom s preda)		16.062	—
3.	Inventar		77	78		Saldo: Čisti dobitak		1.384	70
			23.140	70				23.146	70

Gubitak.

RAČUN GUBITKA I DOBITKA.

Dobitak.

Savla	STVAR	IZNOS		Savla	STVAR	IZNOS	
		K	h			K	h
	Gubitak tekom 1909.:				Prenos dobitka od 1908.	913	57
1.	Plaće i nagrade	K 8.900'—			Dobitak tekom 1909.:		
2.	Pizarna: najmovina za 1908. i 1909. po K 160'—, papir, tiskarica, podvornik, poštarije i brozjavi	1.360'75		a)	Kamati na naše tražbine i uštede	1.031	74
3. a)	Razno (biljege na primitke, oštete putnih troškova nekim obrtnicima izvan sjedišta itd.)	294'97		b)	Priступnine	72	—
		K 10.554'82		c)	Prinos upravnim troškovima:		
b)	Otpis inventara	77'79	10.632	1.	Od pokrajine	3.000	—
Ostaje čisti dobitak		1.388	70	2.	Od države	3.000	—
			12.017	11		12.017	11

Primitci.

NOVČANI PROMET.

Izdanci.

Savla	STVAR	IZNOS		Savla	STVAR	IZNOS	
		K	h			K	h
1.	Gotovina r. I. 1909.	556	56	1.	Zadružni dijelovi	—	—
2.	Zadružni dijelovi	1.800	—	2.	Uštede	220.759	45
3.	Uštede	224.973	52	3.	Uštede na Razne	216.522	02
4.	Račun za Razne	209.574	43	4.	Nalaza inventara	74	—
5.	Prinosi upravnim troškovima	10.000	—	5.	Upravi troškovi (Viši račun gubitka i dobitka)	10.554	82
6.	Kamati na uložke	1.031	74		Gotovina 31. XII. 1909.	149	66
7.	Priступnine	72	—			148.009	95
		448.009	95				

Stanje uložaka 31. XII. 1909.:

1. Kod »Istarske Posujilnice« u Puli	K 14.479'33
2. Kod »Poštne štedionice« u Beču	4.281'66
3. Kod jedne začlanjene zadruge	4.158'27
Ukupno	K 22.919'26

RAČUN ZA RAZNE.

1. Pomožna akcija za krmu:

Primili smo: Od c. kr. ministarstva poljodjelstva	K 98.000'—
Od stranaka	30.381'30
Skupa	K 128.381'30
Potrošili smo	133.640'05
Dakle potrošili smo više	K 5.258'75

2. Pomožna akcija za živež:

Primili smo: Od c. kr. ministarstva nutrnjih poslova na više navrata	K 59.000'—
Od pokrajine	20.000'—
Od stranaka povraćeno	497'13
Ukupno	K 79.497'13
Potrošili smo	68.331'97
Nepotrošeno još u 1909.	K 11.165'16

jer dotične javne radnje, za koje su potpore pojedinim krajevima bile određene, još nisu izvedene.

3. Podupiranje pojedinih zadruga:

Primili smo: Od pokrajine	K 4.000'—
Potrošili smo: Otpisima u dobro	339'51
Nepotrošeno još u 1909.	K 3.660'49

jer se podijelba nemôže učiniti, dok nedodje prinos od vlade u to ime zajamčen.

4. Pomožna akcija za umjetni gnoj:

Primili smo: Od c. kr. ministarstva za poljodjelstvo	K 20.000'—
Od stranaka	370'—
Skupa	K 20.370'—
Potrošili smo	10.190'—
Ostalo je za godinu 1910.	K 10.180'—

Privatni dugovi:

Vjerovnici: a) »Zadružna Zveza« u Ljubljani	K 182'—
b) Predsjednik (za nedignute u 1909. njemu pripadajuće)	540'—
Dužnici: a) Predjumi jednoj zadrugi	362'—
b) Mjenbeni zajam jednoj zadrugi	4.000'—
c) Zadružni dio pri »Zadružnoj Zvezi« u Ljubljani	10'—
d) Još neotpisani predjumi prvih tiskarica jednoj zadrugi	34'90
Vjerovnici, pravo rekuć poglavito prinosi javnih vlastih nepotrošeni još u 1909., iznose ukupno	K 25.727'65
Dužnici, sa potroškom za krmu preko primljenih prinosa, iznašaju ukupno	9.665'65
Razlika kao u bilanci	K 16.062'—

Upravni odbor imao je tekom godine 6 sjednica. Na nje se je uvijek pozivalo također nadzorni odbor, te su od njega, ako ne uvijek sva trojica, bar po dva člana dolazila na sjednice. Obračun je pregledao i u potpunom redu našao revizor gospodin Vjekoslav Pelc, a upravni i nadzorni odbor odobrili su ga danas.

PULA, 28. februara 1910.

Dr. M. Laginja, predsjednik.

Mali oglasnik.

IZNAJMLJUJE SE dobro stojeća i prometna »krčma« u ulici Monte Serpo broj 307. Popitati se kod Ivana Zuccona.

DOBRA KOŠTA, objed i večera za 8 K na tjedan, dobije se u via S. Felicita br. 6 u dvorištu.

PRODAJU se škrinje (kašuni) u tiskari Laginja i dr., ul. Giulia br. 1.

Trgovcima i raznim gospodarim dražtima na znanje: U našoj »Narodnoj Tiskari Laginja i drug.« mogu se dobiti razne trgovačke i zapisničke knjige uz jeftinu ciju.

52

Piccolo notiziario.

VENDESI cassoni nella tipografia Laginja e comp., via Giulia 1.

Traži se

naučnik za knjigovežnicu i djevojčica uz plaću.

Upitati se u tiskari Laginja i dr. via Giulia 1.

PEČATE

iz GUME Izrađuje
tiskara

Laginja i dr.

Via Giulia 1. - Pula - Via Giulia 1.

Trgovina pokućstva i mramornih ploča

A. ŽUNIĆ i Comp.

PULA

ulica S. Martino — ulica Giosuè Carducci

! OBJAVA !

Častimo se javiti slavnomoćinstvu da smo uz naše, već više godina ob-
stojeće skladište

pokućstva

koje je uvijek snabdjeveno sa razno-
vrstnom robom, otvorili i svoju vla-
stitu radionicu

mramora

tako da možemo sada p. n. g. mu-
sterije poslužiti uvijek i u svako doba
svakovrstnim belgijskim i talijanskim
mramorskim pločama.

Svaka se naručba obavlja bezod-
vlačno polak zahtjeva i mjere.

Sve radnje zasjecajuće u tape-
tarsku i stolarsku radnju obavljaju
se solidno i uz najumjerenije cijene.

Odličnim štovanjem

A. Žunić i Comp.

HRVATI I HRVATICE! Sjetite se u svakoj prigodi Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru.